

КАБАЛЁВСЬКИЙ Дмитро Борисович (Кабалевский Дмитрий Борисович; 17(30). 12. 1904, С.-Петербург — 14. 02. 1987, Москва) — російський композитор, піаніст, диригент, педагог, музично-громадський діяч. Доктор мистецтвознавства (1965), академік АПН СРСР (1971). Почес. проф. консерваторії в Мехіко (1959), член-кореспондент АМ НДР (1970). Нар. арт. РРФСР (1954), СРСР (1963). Сталін. (1946, 1949, 1951), Ленін. (1972) премії. Державна премія СРСР (1980). Герой Соц. Праці (1974). Депутат ВР СРСР 7-го і 8-го скликань. Член СК СРСР (1932). Закін. Моск. консерваторію (1929, кл. композиції М. М'яковського; 1930, кл. фортепіано А. Гольденвейзера), де від 1932 й працював: 1939–80 — проф. кл. композиції. У 1930-х рр. — ред. Держ. муз. видавництва; 1943–45 — нач. упр. худож. мовлення Всесоюз. радіо; 1949–52 — зав. сектору музики Інституту історії мистецтв АН СРСР (усі — Москва). Головний редактор журналу «Советская музыка» (1940–46), засн. та гол. ред. ж. «Музыка в школе» (від 1983). Віце-президент (1964), почес. президент (1972) Міжнар. товариства муз. виховання (ISME) при ЮНЕСКО. Після війни активно популяризував рад. музику за кордоном, зокрема у Болгарії, Угорщині, Польщі, Румунії, Чехословаччині, Німеччині, Франції, США, Канаді, Китаї, Японії, Австралії та ін. країнах. У творчості дотримувався офіц. догм рад. влади. Зробив значний внесок у дит. муз.-естет. виховання, розвиток музики для дітей та юнацтва. Естет. та ідеол. настанови К. слугували офіц. основою дит. муз. виховання в СРСР. Використав укр. фольклор у музиці до драм. вистави «Загибель

ескадри» О. Корнійчука (1930), фільму «Щорс» (1938, реж. О. Довженко), Скрипк. концерті (1948), опері «Сім'я Тараса» (1950). Наук. кер. укр. композиторів — [А. Караманова](#), [М. Скорика](#). Автор кн. для дітей «Про трех китов и про многое другое» (Москва, 1976), низки публікацій у періодиці 1920–80-х рр.

Основні твори

опери – «Кола Брюньон» (1938; 1968), «У вогні» (1943), «Микита Вершинін» (1955), «Сестри» (1969); оперета «Весна співає» (1957); для симф. оркестру та хору – «Поема боротьби» (1930), кантата «Пісня ранку, весни та миру» (1958), «Реквієм» (1962); балет «Золоте колосся» (1940, незакінч.); для симф. оркестру – 4 симф. (1932–56), симф. поема «Весна» (1960), «Патетична увертюра» (1960); концерти з оркестром – для фортепіано (1928–79), скрипки (1948), віолончелі (1949, 1964); камерно-інструм. – 2 струн. квартети (1928, 1945), композиції для фортепіано, скрипки, віолончелі й фортепіано; романси, пісні; музика до драм. вистав, к/ф (зокрема «Аероград», 1935, реж. О. Довженко), радіопостановок.

Основні праці

Б. В. Асаф'єв. 1954; Избранные статьи о музыке. 1963; Рассказы о музыке. 1968; Прекрасное пробуждает доброе: Ст., докл., выступления. 1973; Как рассказывать детям о музыке. 1977; Дорогие мои друзья. 1979; Сила искусства. 1984; Педагогические размышления. 1986 (усі – Москва).

Рекомендована література

1. Грошева Е. Д. Кабалевский. 1956;
2. Абрамовский Г. Д. Кабалевский. 1960;
3. Данилевич Л. Творчество Д. Б. Кабалевского. 1963;
4. Шостакович Д. Побеждающий время // Сов. музыка. 1964. № 12;
5. Назаревский П. Д. Б. Кабалевский: Нотогр. и библиогр. справоч. 1969;
6. Глезер Р. В. Кабалевский. 1969;
7. Скорик М. В классе Д. Б. Кабалевского // Дмитрий Кабалевский. 1974;
8. Пожидаев Г. А. Дмитрий Борисович Кабалевский. 1987 (усі – Москва).

[О. М. Немкович](#)

Бібліографічний опис:

Кабалевський Дмитро Борисович / О. М. Немкович // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2011. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-11933>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).